Miercuri, 20 octombrie 2010

Rolul venitului minim în lupta împotriva sărăciei și în promovarea unei societăți incluzive în Europa

P7_TA(2010)0375

Rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2010 referitoare la rolul venitului minim în lupta împotriva sărăciei și în promovarea unei societăți incluzive în Europa (2010/2039(INI))

(2012/C 70 E/02)

Parlamentul European,

— având în vedere articolele 4, 9, 14, 19, 151 și 153 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

— având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), adoptată în 1979,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului din 1984, reconfirmată cu ocazia Conferinței mondiale privind drepturile omului din 1993, în special articolele 3, 16, 18, 23, 25, 26, 27 și 29,

— având în vedere Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite din 1996 privind drepturile economice, sociale și culturale,

— având în vedere Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului definite de Organizația Națiunilor Unite în 2000, în special reducerea sărăciei extreme și a foametei (primul obiectiv), o educație primară universală (al doilea obiectiv) și egalitatea de șanse între bărbați și femei (al treilea obiectiv),

— având în vedere Convențiile 26 și 131 ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind stabilirea salariului minim și nr. 29 și 105 privind abolirea muncii forțate,

— având în vedere Pactul mondial pentru ocuparea forței de muncă al OIM,

— având în vedere agendele ONU și OIM pentru o muncă decentă,

— având în vedere Carta drepturilor fundamentale a UE, în special prevederile referitoare la drepturile sociale,

— având în vedere articolele 34, 35 și 36 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, prin care se definesc explicit dreptul la ajutor social și ajutorul pentru locuință, nivelul ridicat de protecție a sănătății umane și accesul la serviciile de interes economic general,

— având în vedere raportul OIM „O alianță globală împotriva muncii forțate. Raport global în cadrul monitorizării Declarației OIM privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă. Raportul Directorului General, 2005”,

— având în vedere Recomandarea 92/441/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind criteriile comune referitoare la resursele și asistența socială suficiente în cadrul sistemelor de protecție socială (recomandarea privind venitul minim) ([1]),

([1]) JO L 245, 26.8.1992, p. 46.

— având în vedere Recomandarea 92/442/CEE a Consiliului din 27 iulie 1992 privind convergența obiectivelor și a politicilor de protecție socială ([1]),

— având în vedere concluziile celei de-a 2916-a sesiuni a Consiliului EPSCO din 16 și 17 decembrie 2008 ([2]),

— având în vedere Decizia nr. 1098/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind Anul european de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale (2010) ([3]),

— având în vedere Rezoluția sa din 6 septembrie 2006 privind un model social european pentru viitor ([4]),

— având în vedere Rezoluția sa din 9 octombrie 2008 referitoare la promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, inclusiv a sărăciei infantile în Uniunea Europeană ([5]), precum și raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen (A6-0364/2008),

— având în vedere Rezoluția sa din 6 mai 2009 referitoare la Agenda socială reînnoită ([6]),

— având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 octombrie 2008 referitoare la o recomandare a Comisiei privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii și Rezoluția sa din 6 mai 2009 referitoare la incluziunea persoanelor excluse de pe piața muncii ([7]),

— având în vedere Declarația sa scrisă nr. 0111/2007 din 22 aprilie 2008 privind soluționarea problemei persoanelor fără adăpost care trăiesc pe stradă ([8]),

— având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 martie 2010 intitulată „Europa 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii" COM(2010)2020,

— având în vedere propunerea Comisiei din 27 aprilie 2010 pentru o decizie a Consiliului privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre COM(2010)0193,

— având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale (A7-0233/2010),

A. întrucât Agenda socială a Comisiei Europene pentru perioada 2005-2010 a continuat prin desemnarea anului 2010 ca Anul european de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale, având drept scop declarat reafirmarea și întărirea angajamentului politic inițial asumat de UE cu ocazia lansării Strategiei de la Lisabona în vederea oferirii unui „stimul decisiv pentru eradicarea sărăciei";

B. întrucât sărăcia și excluziunea socială constituie încălcări ale demnității umane și ale drepturilor fundamentale ale omului, iar obiectivul central al sistemelor de sprijin pentru venituri trebuie să fie ieșirea oamenilor din sărăcie și să le permită acestora să ducă o viață compatibilă cu demnitatea umană;

C. întrucât, în ciuda prosperității economice și a tuturor declarațiilor privind reducerea sărăciei, inegalitățile sociale s-au agravat, iar la sfârșitul anului 2008,17 % din populația UE (adică aproape 85 de milioane de persoane) trăiau sub pragul sărăciei, chiar și după transferurile sociale ([9]), în timp ce, în 2005, acest procent era de 16 %, iar în 2000 de 15 % în UE-15;

([1]) JO L 245, 26.8.1992, p. 49.
([2]) Consiliul Uniunii Europene, Comunicat de presă, 16825/08 (Presă 358), p. 18.
([3]) JO L 298, 7.11.2008, p. 20.
([4]) JO C 305 E, 14.12.2006, p. 141.
([5]) JO C 9 E, 15.1.2010, p. 11.
([6]) JO C 212 E, 5.8.2010, p. 11.
([7]) JO C 212 E, 5.8.2010, p. 23.
([8]) JO C 259 E, 29.10.2009, p. 19.
([9]) Pragul național al riscului de sărăcie este stabilit la 60 % din venitul median național, care este inferior venitului mediu.

D. întrucât rata riscului de sărăcie este mai ridicată în rândul copiilor și al tinerilor cu vârsta de până la 17 ani în raport cu populația totală; întrucât în 2008 aceasta era de 20 % în UE-27, cea mai ridicată valoare fiind de 33 %;

E. întrucât persoanele în vârstă sunt de asemenea expuse la un risc de sărăcie mai ridicat în raport cu populația totală; întrucât în 2008 rata riscului de sărăcie în cazul persoanelor cu vârsta de 65 de ani sau mai mult era de 19 % în UE-27, iar în 2005 și 2000 această valoare era de 19 % și, respectiv, 17 %;

F. întrucât, în anumite sectoare, se înregistrează un nivel ridicat constant de locuri de muncă precare și salarii mici, ceea ce înseamnă că numărul de angajați amenințați de riscul sărăciei stagnează la un nivel ridicat; întrucât rata riscului de sărăcie în rândul populației încadrate în muncă era, în 2008, de 8 % în medie pe UE-27, în timp ce, în 2005, această valoare era de 8 %, iar în 2000 de 7 % în UE-15;

G. întrucât, în Recomandarea 92/441/CEE din 24 iunie 1992, Consiliul recomandă statelor membre să recunoască dreptul fundamental al unei persoane la resurse și prestații suficiente pentru a trăi într-un mod compatibil cu demnitatea umană; întrucât, în Recomandarea 92/442/CEE din 27 iulie 1992, Consiliul recomandă ca statele membre să garanteze persoanei un nivel al resurselor care să fie compatibil cu demnitatea umană; întrucât, în concluziile din 17 decembrie 1999, Consiliul a aprobat obiectivul privind promovarea integrării sociale în vederea modernizării și îmbunătățirii protecției sociale;

H. întrucât femeile reprezintă un segment important al populației amenințate de sărăcie, aceasta datorită șomajului, a responsabilităților de îngrijire nepartajate, a locurilor de muncă precare și slab remunerate, a discriminărilor salariale și a pensiilor mai mici;

I. întrucât riscul unei sărăcii extreme este mai ridicat în rândul femeilor decât în rândul bărbaților; întrucât tendința persistentă de feminizare a sărăciei în societățile europene contemporane demonstrează că sistemele actuale de protecție socială, precum și spectrul larg de politici europene în domeniile social, economic și de ocupare a forței de muncă nu sunt concepute pentru a răspunde nevoilor femeilor, și nici pentru a ține seama de diferențele caracteristice muncii femeilor; întrucât sărăcia în rândul femeilor și excluziunea lor socială în UE impun reacții politice specifice, multiple și adaptate genului;

J. întrucât riscul unei sărăcii extreme este mai ridicat în rândul femeilor decât în rândul bărbaților, în special în rândul persoanelor în vârstă, deoarece sistemele de securitate socială au la bază în multe cazuri principiul unei cariere profesionale remunerate neîntrerupte; întrucât dreptul individual la un venit minim care să prevină sărăcia nu ar trebui să depindă de contribuțiile legate de ocuparea unui loc de muncă;

K. întrucât șomajul în rândul tinerilor a crescut la niveluri fără precedent, ajungând la 21,4 % în Uniunea Europeană, variind de la 7,6 % în Țările de Jos la 44,5 % în Spania și 43,8 % în Letonia, iar uceniciile și stagiile oferite tinerilor sunt adesea slab remunerate sau neremunerate;

L. întrucât una din cinci persoane cu vârsta de până la 25 de ani din UE este șomeră, în timp ce lucrătorii cu vârsta de peste 55 de ani sunt cetățenii europeni cei mai afectați de șomaj și trebuie, de asemenea, să se confrunte cu problema specifică și gravă a scăderii probabilității de a obține un loc de muncă pe măsură ce înaintează în vârstă;

M. întrucât criza financiară și economică a condus la o scădere a ofertei de locuri de muncă, estimările indicând peste 5 milioane de locuri de muncă pierdute din septembrie 2008, precum și la un grad tot mai ridicat al precarității;

N. întrucât nu există date oficiale la nivelul UE cu privire la situațiile de sărăcie extremă, cum ar fi lipsa unui adăpost, și, prin urmare, este dificil să fie urmărite tendințele actuale;

O. întrucât Anul european de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale trebuie să constituie o ocazie pentru sensibilizarea opiniei publice cu privire la sărăcie și la urmarea acesteia, excluziunea socială, precum și pentru îmbunătățirea răspunsurilor politice la acest tip de excluziune, promovarea incluziunii active, a unui venit adecvat, a accesului la servicii de calitate și a unor metode de îndrumare în vederea obținerii unui loc de muncă decent, ceea ce impune o redistribuire echitabilă a bogățiilor și presupune măsuri și politici care să asigure o coeziune economică și socială eficace la nivelul Uniunii Europene și între regiunile europene și considerând că venitul minim poate constitui un sistem adecvat de protecție a persoanelor marginalizate și vulnerabile;

P. întrucât obiectivele și principiile directoare ale Anului european de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale sunt recunoașterea drepturilor, responsabilitatea comună, participarea, coeziunea, angajamentul și acțiunile concrete;

Q. întrucât climatul economic și financiar din UE-27 trebuie să fie corect evaluat în scopul de a încuraja statele membre să stabilească un prag minim de venit, care ar susține creșterea standardelor de trai și ar stimula concurența;

R. întrucât Uniunea Europeană s-a angajat să realizeze Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului adoptate în cadrul ONU și având în vedere rezoluția care proclamă cel de-al doilea deceniu al ONU pentru eradicarea sărăciei (2008-2017);

S. având în vedere caracterul multidimensional al sărăciei și al excluziunii sociale, existența unor grupuri de populație deosebit de vulnerabile și dependente (copii, femei, persoane în vârstă, persoane cu handicap și alte grupuri), inclusiv imigranții, minoritățile etnice, familiile numeroase sau monoparentale, bolnavii cronici și persoanele fără adăpost, precum și necesitatea de a integra măsuri și instrumente de prevenire și luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale în cadrul celorlalte politici europene; întrucât este necesar să fie definite orientări pentru statele membre, care să fie incluse în politicile naționale pentru a garanta sisteme de securitate și de protecție socială de calitate, accesul universal la infrastructuri publice și la servicii publice de interes general de calitate, la condiții de muncă și la locuri de muncă decente și de calitate, care să ofere angajaților drepturile ce li se cuvin, și la un venit minim garantat care să permită evitarea sărăciei și care să ofere fiecăruia posibilitatea de a participa la viața socială, culturală și politică și de a duce o viață compatibilă cu demnitatea umană;

T. întrucât incidența nivelului enorm al sărăciei extreme nu se limitează la coeziunea socială în Europa, ci se extinde și asupra economiei noastre în măsura în care excluderea, în mod permanent, a unor mari grupuri de populație din societatea noastră slăbește competitivitatea economiei noastre și crește presiunea asupra bugetelor noastre publice;

U. întrucât este necesar să se stabilească un obiectiv global, în special în contextul strategiei Europa 2020, acordându-se prioritate coeziunii economice, sociale și teritoriale și protejării drepturilor fundamentale ale omului, ceea ce presupune un echilibru între politicile economice, cele de ocupare a forței de muncă, sociale, regionale și de mediu, precum și o redistribuire echitabilă a bogățiilor și a veniturilor, ținând seama de creșterea dramatică a ratelor de dependență, de unde nevoia de a elabora studii de impact social pentru toate deciziile și de a aplica clauza socială orizontală cuprinsă în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (articolul 9);

V. întrucât respectul pentru demnitatea umană este unul dintre principiile fondatoare ale Uniunii Europene, a cărui acțiune este destinată să promoveze ocuparea integrală a forței de muncă și progresul social, să combată excluziunea socială și discriminarea și să promoveze echitatea și protecția socială;

W. întrucât este necesar să se garanteze aplicarea, majorarea și o mai bună utilizare a fondurilor structurale în vederea prevenirii sărăciei, a incluziunii sociale și a creării de locuri de muncă accesibile, de calitate și care să ofere angajaților drepturile care li se cuvin;

X. întrucât sistemelor de protecție socială le revine un rol în asigurarea nivelului de coeziune socială necesar dezvoltării, care să asigure incluziunea socială și să atenueze consecințele sociale ale crizei economice, ceea ce presupune un venit minim garantat individual la nivel național pentru prevenirea sărăciei, o îmbunătățire a nivelului competențelor și a nivelului de pregătire ale persoanelor excluse de pe piața muncii din cauza presiunilor concurențiale și garantarea egalității de șanse pe piața muncii și în exercitarea drepturilor fundamentale;

Y. întrucât introducerea și consolidarea sistemelor de venit minim constituie o modalitate importantă și eficientă de a ieși din sărăcie, sprijinind integrarea socială și accesul pe piața muncii și acordând oamenilor posibilitatea de a duce o viață compatibilă cu demnitatea umană;

Miercuri, 20 octombrie 2010

Z. întrucât sistemele de venit minim constituie o modalitate importantă de garantare a securității persoanelor nevoite să depășească consecințele excluziunii sociale și ale șomajului, precum și de sprijinire a accesului la piața muncii; întrucât astfel de sisteme de venit minim joacă un rol important în redistribuirea bogăției și asigură solidaritatea și echitatea socială și întrucât, mai ales în vremuri de criză, acestea au un efect contraciclic, furnizând resurse suplimentare care consolidează cererea și consumul pe piața internă;

AA. întrucât, conform unui sondaj Eurobarometru recent referitor la atitudinea cetățenilor UE față de sărăcie, marea majoritate a acestora (73 %) consideră că sărăcia este o problemă răspândită în țările lor respective, 89 % cer guvernelor lor acțiuni urgente de luptă împotriva acestui fenomen, iar 74 % se așteaptă ca UE să dețină de asemenea un rol important în acest sens;

AB. având în vedere efectele sociale dureroase ale crizei economice, care a lăsat fără loc de muncă 6 milioane de cetățeni europeni în ultimii doi ani;

AC. având în vedere gravitatea crizei economice și sociale și impactul acesteia, care a determinat creșterea sărăciei și a excluziunii sociale, însoțită și de o creștere a șomajului (de la 6,7 % la începutul anului 2008 la 9,5 % la sfârșitul anului 2009), o treime din șomeri fiind afectați de șomajul de lungă durată, această situație fiind mai gravă în statele membre mai vulnerabile din punct de vedere economic;

AD. întrucât anumite state membre sunt supuse unei presiuni din partea Consiliului și a Comisiei, precum și din partea organismelor internaționale, cum ar fi FMI, de a-și reduce pe termen scurt deficitele bugetare, agravate de criză, și de a-și reduce cheltuielile, inclusiv cheltuielile sociale, subminând astfel noțiunea de stat social și aprofundând sărăcia;

AE. întrucât, în anumite state membre, se aprofundează inegalitățile sociale, fapt determinat, în special, de inegalitatea economică în repartizarea veniturilor și a bogățiilor, precum și de inegalitățile de pe piața muncii, ducând la precaritate socială, inegalități în accesul la funcțiile sociale ale statului, cum ar fi asigurarea socială, sănătatea, educația, justiția etc.;

AF. având în vedere aplicarea politicii UE pentru incluziunea socială, în special obiectivele și programul european aferent adoptat în cadrul Strategiei de la Lisabona la începutul anilor 2000, cu aplicarea metodei deschise de coordonare și cu obiective comune care trebuie realizate în cadrul planurilor naționale de acțiune;

AG. întrucât, ca urmare a unei serii factori, în majoritatea statelor membre se înregistrează în prezent un număr mare de persoane fără adăpost, acest lucru impunând măsuri specifice în vederea integrării sociale a persoanelor în cauză,

1. subliniază necesitatea unor măsuri concrete destinate eradicării sărăciei și a excluziunii sociale, luând în considerare modalități de reintegrare pe piața forței de muncă, încurajând o redistribuire echitabilă a veniturilor și a bogățiilor, garantând venituri adecvate, ceea ce va conferi astfel sens și substanță Anului european de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale și va asigura, de asemenea, o moștenire politică consistentă realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, inclusiv garantarea unor sisteme de venit minim care să fie în măsură să prevină sărăcia și să promoveze incluziunea socială în baza diverselor practici naționale, a acordurilor colective sau a legislației statelor membre din întreaga Uniune Europeană, depunând totodată eforturi susținute în vederea promovării unor sisteme adecvate de venit și de protecție socială; invită statele membre să își reexamineze politicile destinate garantării unui venit adecvat, având în vedere că lupta împotriva sărăciei impune crearea de locuri de muncă decente și durabile pentru categoriile sociale dezavantajate pe piața muncii, consideră că orice lucrător trebuie să fie în măsură să își asigure un trai decent; consideră că o politică proprie statului providență presupune, de asemenea, o politică activă în materie de ocupare a forței de muncă;

2. reamintește că recenta recesiune economică, creșterea ratei șomajului și reducerea posibilităților de găsire a unui loc de muncă pune numeroase persoane în fața riscului sărăciei și al excluziunii sociale, fapt valabil în special în unele state membre în care există șomaj sau inactivitate pe termen lung;

3. solicită realizarea unui progres real în sensul adecvării sistemelor de venit minim, astfel încât fiecare copil, adult și persoană în vârstă să fie în măsură să iasă din sărăcie și să poată avea un trai decent;

4. subliniază diferențele care există în diferite domenii (sănătate, locuințe, educație, venit și ocuparea forței de muncă) în rândul grupurilor sociale care trăiesc în sărăcie; invită Comisia și statele membre să ia în considerare aceste diferențe în cadrul măsurilor lor specifice; subliniază că una dintre cele mai eficiente căi de a reduce sărăcia este de a asigura tuturor acces la piața muncii;

5. subliniază necesitatea de a acorda o importanță deosebită programelor de formare pe tot parcursul vieții, acestea constituind o metodă fundamentală de luptă împotriva sărăciei și a excluziuni sociale consolidând capacitatea de integrare profesională și de acces la cunoștințe și la piața forței de muncă; consideră că este necesar să fie instituite măsuri care să stimuleze participarea mai puternică a lucrătorilor, a șomerilor și a tuturor grupurilor sociale vulnerabile la acțiuni de formare de-a lungul întregii vieți, precum și măsuri care să permită persoanelor să reziste în mod eficace în fața factorilor care duc la abandonarea acestor structuri, întrucât îmbunătățirea competențelor profesionale și dobândirea de noi competențe pot avea un efect de accelerare în sensul reintegrării pe piața muncii sau de creștere a productivității sau pot facilita găsirea unui loc de muncă de o calitate mai bună;

6. subliniază necesitatea unei acțiuni concrete la nivelul statelor membre pentru stabilirea unui prag de venit minim pe baza indicatorilor relevanți, în vederea garantării coeziunii social-economice, a reducerii riscului unor niveluri inegale de remunerare pentru aceeași muncă și a riscului de a avea populații sărace pe întreg teritoriul Uniunii Europene și solicită recomandări mai ferme din partea Uniunii Europene cu privire la aceste tipuri de acțiuni;

7. subliniază că ocuparea forței de muncă trebuie să fie văzută drept una dintre cele mai eficiente măsuri de protecție împotriva sărăciei și, în consecință, ar trebui adoptate măsuri pentru a încuraja angajarea femeilor, stabilind obiective calitative pentru locurile de muncă oferite;

8. subliniază nevoia de acțiune atât la nivel european, cât și la nivel național, pentru a proteja consumatorii de clauzele abuzive cu privire la rambursarea creditelor și la cardurile de credit și de a stabili condiții de acces la împrumuturi care să prevină supraîndatorarea gospodăriilor și, prin urmare, sărăcia și excluziunea lor socială;

9. subliniază caracterul pluridimensional al sărăciei și al excluziunii sociale și insistă asupra nevoii de a garanta integrarea obiectivelor sociale și asupra importanței dimensiunii și a durabilității sociale în politicile macroeconomice; consideră că obiectivele sociale trebuie să facă parte integrantă din strategia de ieșire din criză, din strategia Europa 2020, precum și din coeziunea economică, socială și teritorială, ceea ce presupune o orientare socială convergentă și evaluarea efectivă a impactului social, garantând redefinirea priorităților și a politicilor, în special a politicilor monetare, a celor în materie de ocupare a forței de muncă, a celor sociale și macroeconomice, inclusiv a celor din Pactul de stabilitate și creștere, a politicilor din domeniul concurenței și al pieței interne, precum și a politicilor bugetare și fiscale; consideră că aceste politici nu trebuie să constituie un obstacol în fața coeziuni sociale și trebuie să garanteze punerea în practică a unor măsuri corespunzătoare și promovarea egalității de șanse pentru a asigura o ieșire din criză durabilă, a reveni la consolidarea bugetară și a iniția reformele de care are nevoie economia pentru a-și redobândi capacitatea de creștere și de creare a locurilor de muncă; solicită instituirea unor politici de acordare, prin intermediul unor mecanisme corespunzătoare, a unui sprijin concret statelor membre care au cel mai mult nevoie de acesta;

10. consideră crearea de locuri de muncă drept o prioritate pentru Comisie și guvernele statelor membre și drept un prim pas spre reducerea sărăciei;

11. consideră că sistemele de venit minim trebuie să facă parte integrantă dintr-o abordare strategică având ca obiectiv integrarea socială, ceea ce presupune atât politici generale, cât și măsuri specifice - în ceea ce privește locuințele, îngrijirile de sănătate, educația și formarea, serviciile sociale - care să ajute persoanele să iasă din sărăcie și să le determine să preia inițiativa în sensul incluziunii lor sociale și al accesului la piața muncii; consideră că adevăratul obiectiv al sistemelor de venit minim nu este numai acordarea de asistență, ci, înainte de toate, însoțirea beneficiarilor pentru a le permite să treacă dintr-o situație de excluziune socială la viața activă;

12. insistă asupra necesității de a se ține seama de persoanele aflate în îngrijire, în special de copii, la stabilirea cuantumului venitului minim, pentru a sparge cercul vicios al sărăciei în rândul copiilor; consideră, de asemenea, că serviciile Comisiei ar trebui să elaboreze un raport anual privind progresele realizate în materie de luptă împotriva sărăciei în rândul copiilor;

Miercuri, 20 octombrie 2010

13. insistă asupra necesității de a revizui politicile de austeritate impuse în unele țări în vederea combaterii crizei și subliniază importanța unor măsuri eficiente de solidaritate, inclusiv consolidarea, mobilitatea, anticiparea transferului și reducerea cofinanțării în ceea ce privește fondurile de la buget pentru a crea locuri de muncă decente, a sprijini sectoarele productive, a lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale, a evita noi forme de dependență și creșterea nivelului de îndatorare;

14. consideră că introducerea sistemelor de venit minim în toate statele membre – constând în măsuri specifice de sprijinire a persoanelor cu venituri insuficiente printr-o contribuție financiară și prin facilitarea accesului la servicii – este unul dintre cele mai eficiente moduri de combatere a sărăciei, de garantare a unui standard de viață adecvat și de favorizare a integrării sociale;

15. consideră că sistemele de venit minim adecvat trebuie să stabilească venituri minime la un nivel echivalent cu cel puțin 60 % din venitul median din statul membru în cauză;

16. subliniază necesitatea unei evaluări a politicii de incluziune socială, a aplicării metodei deschise de coordonare, a îndeplinirii obiectivelor comune și a planurilor naționale de acțiune în contextul dezvoltării sărăciei, în scopul unei acțiuni mai angajate la nivel european și național și al combaterii sărăciei prin intermediul unor politici mai cuprinzătoare, mai coerente și mai bine articulate, vizând eradicarea sărăciei absolute și a sărăciei în rândul copiilor până în 2015, precum și reducerea substanțială a sărăciei relative;

17. reiterează că, oricât de importante, sistemele de venit minim trebuie să fie însoțite de o strategie coordonată la nivel național și european, axată pe acțiuni ample și măsuri specifice, cum ar fi politici active privind piața muncii pentru grupurile de populație cele mai îndepărtate de aceasta, educație și formare pentru persoanele cu calificări reduse, salarii minime, politici privind locuințele sociale și furnizarea de servicii publice abordabile, accesibile și de înaltă calitate;

18. insistă să fie promovată integrarea și incluziunea socială pentru a asigura respectarea efectivă a drepturilor fundamentale ale omului, precum și să fie asumate angajamente clare în ceea ce privește formularea politicilor Uniunii Europene și a politicilor naționale de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale; consideră necesar să se asigure un acces mai bun, universal, fără obstacole de ordin fizic sau obstacole de comunicare la piața muncii, la serviciile publice de sănătate, la educație și formare (de la formarea preșcolară la primul ciclu de studii universitare), la formare profesională, la locuințe publice, la aprovizionare cu energie, precum și la protecție socială; consideră că locurile de muncă trebuie să fie accesibile și de calitate și să ofere lucrătorilor drepturile care li se cuvin; consideră că salariile trebuie să fie demne, iar pensiile să conțină o alocație minimă pentru limita de vârstă care să le asigure pensionarilor care au lucrat toată viața o pensie demnă; de asemenea, sistemele de venit minim adecvat pentru toți trebuie să ofere o protecție în fața riscului de sărăcie și să asigure incluziunea socială, culturală și politică, cu respectarea practicilor naționale, a contractelor colective și a legislației statelor membre; observă, de asemenea, că, pe termen lung, cu cât mai mult vor investi statele membre în aceste diverse politici, cu atât mai puțin va fi necesar pentru fiecare gospodărie să recurgă la sistemul de venit minim; subliniază că astfel de măsuri trebuie adoptate cu respectarea deplină a principiului subsidiarității în privința statelor membre și a diferitelor practici, contracte colective și legislații naționale; consideră că aceasta este singura cale de a asigura tuturor dreptul de a participa la viața socială, politică și culturală;

19. atrage încă o dată atenția asupra nevoilor tinerilor, care se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește integrarea economică și socială și care se confruntă cu riscul de abandon școlar; invită statele membre să garanteze ca lupta împotriva șomajului în rândul tinerilor să fie un obiectiv specific, care să conțină priorități proprii, adoptând măsuri de acțiune specifică și de formare profesională, sprijinind programele Uniunii Europene (învățarea de-a lungul vieții, Erasmus Mundus) și încurajând spiritul întreprinzător;

20. semnalează faptul că părăsirea timpurie a învățământului școlar și accesul limitat la învățământul superior și universitar reprezintă factori fundamentali care provoacă un nivel ridicat al șomajului pe termen lung și afectează grav coeziunea socială; întrucât aceste două puncte se regăsesc printre marele obiective stabilite de Comisie în strategia Europa 2020, consideră că ar trebui acordată o atenție deosebită elaborării de acțiuni și politici specifice privind accesul tinerilor la învățământ prin intermediul burselor de studii, al indemnizațiilor de studii, al împrumuturilor de studii și al inițiativelor vizând consolidarea dinamicii învățământului școlar;

21. consideră că serviciile Comisiei ar trebui să studieze impactul pe care l-ar avea în fiecare stat membru o inițiativă legislativă a acesteia privind instituirea unui salariu minim la nivel european; propune, în special, ca acest studiu să includă diferența dintre venitul minim adecvat și salariul minim în statul membru respectiv, precum și consecințele acestei diferențe asupra intrării pe piața muncii;

22. subliniază importanța introducerii unor norme privind nivelul ajutoarelor de șomaj care să le permită beneficiarilor să evite sărăcia, precum și importanța stimulării statelor membre să ia măsuri pentru a încuraja persoanele care se întorc pe piața muncii să accepte locuri de muncă nepopulare, de exemplu prin facilitarea mobilității în cadrul Uniunii Europene;

23. subliniază că investițiile în sisteme de venit minim reprezintă un element esențial în prevenirea și reducerea sărăciei, că sistemele de venit minim nu ar trebui considerate în timp de criză drept cheltuieli, ci ca un element esențial în ieșirea din criză, și că investițiile aprobate într-o fază timpurie în lupta împotriva sărăciei sunt deosebit de rentabile întrucât reduc costurile suportate de societate pe termen lung;

24. subliniază rolul protecției sociale, în special sub forma asigurărilor de sănătate, a alocațiilor familiale, a pensiilor și indemnizațiilor de invaliditate și invită statele membre să acorde o atenție specială celor mai vulnerabili membri ai societății, garantându-le un set minim de drepturi, chiar dacă aceștia sunt șomeri;

25. subliniază dreptul fundamental al persoanei la resurse și asistență socială suficiente pentru a putea duce o existență compatibilă cu demnitatea umană, în cadrul unui mecanism general și coerent de luptă împotriva excluziunii sociale; invită statele membre să adopte, în cadrul unei strategii de incluziune socială activă, politicile necesare la nivel național pentru integrarea economică și socială a persoanelor vizate;

26. atrage atenția asupra numărului tot mai mare de lucrători săraci și asupra necesității de a aborda această nouă provocare combinând mai multe instrumente; solicită ca salariul de subzistență să fie în toate cazurile mai mare decât pragul sărăciei și ca lucrătorii aflați, din diverse motive, sub pragul sărăciei să beneficieze de prestații suplimentare necondiționate și ușor de obținut; atrage atenția asupra experienței pozitive a Statelor Unite, unde se aplică un impozit pe venit negativ care permite readucerea lucrătorilor cu salarii reduse într-o poziție superioară față de pragul sărăciei;

27. constată că, în comunicarea sa intitulată „Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii”, Comisia propune cinci mari obiective pentru UE, unul dintre care este reducerea cu 20 de milioane a numărului de persoane amenințate de sărăcie; reamintește că acest obiectiv reprezintă o reducere a obiectivelor ambițioase (eradicarea sărăciei) stabilite inițial în Strategia de la Lisabona, care, din păcate, nu au putut fi atinse; consideră că sărăcia și excluziunea socială trebuie eradicate cu ajutorul unor măsuri credibile, concrete și obligatorii; consideră că această cifră nu este suficient de ambițioasă și că nu trebuie abandonat obiectivul unei Europe fără sărăcie; consideră că, în acest scop, ar trebui adoptate măsuri corespunzătoare și că, la acest obiectiv exprimat printr-o valoare absolută, ar trebui adăugat un obiectiv privind reducerea sărăciei în fiecare stat membru pentru a încuraja fiecare stat membru să participe la realizarea acestui obiectiv și pentru a-i conferi credibilitate prin intermediul unor măsuri corespunzătoare, în special în ceea ce privește politicile de sprijinire a persoanelor dependente; consideră că acest obiectiv trebuie realizat prin intermediul unor măsuri concrete și corespunzătoare, în special prin introducerea unor sisteme de venit minim în toate statele membre;

28. consideră că ar trebui acordată prioritate combaterii inechității sociale, în special a inechității economice în repartizarea veniturilor și a bogăției, precum și combaterii inegalităților de pe piața muncii care generează precaritate socială și inegalitate în accesul la funcțiile sociale ale statului, cum ar fi asigurările sociale, sănătatea, educația, justiția etc.;

29. invită Consiliul și statele membre să bazeze obiectivul principal al strategiei Europa 2020 privind combaterea sărăciei pe indicatorul sărăciei relative (60 % venitul median la nivel național), astfel cum a fost adoptat de Consiliul European de la Laeken în decembrie 2001, deoarece acest indicator plasează realitatea sărăciei în contextul fiecărui stat membru, în măsura în care acesta reflectă o înțelegere a sărăciei ca o condiție relativă;

30. invită statele membre să transpună obiectivul principal al UE privind sărăcia în obiective naționale concrete și realizabile legate de aspecte prioritare ale strategiei UE de incluziune socială, cum ar fi eradicarea fenomenului persoanelor fără adăpost până în 2015, în conformitate cu Declarația scrisă nr. 0111/2007;

31. consideră că situația persoanelor fără adăpost necesită o atenție deosebită și măsuri suplimentare atât din partea statelor membre, cât și a Comisiei Europene, în vederea integrării sociale depline a acestor persoane până în 2015, ceea ce implică colectarea de date comparabile și de date statistice fiabile la nivel comunitar, precum și difuzarea anuală a acestora însoțită de progresele înregistrate și de obiectivele definite privind strategiile naționale și comunitare de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale;

32. consideră că este de datoria fiecărui stat membru să ia toate măsurile necesare pentru a-și proteja cetățenii de precaritate financiară prin evitarea îndatorării excesive a acestora, în special sub formă de credite bancare, analizând posibilitatea de a taxa băncile și instituțiile financiare care acceptă să acorde împrumuturi persoanelor insolvabile;

33. consideră că statele membre trebuie să își asume un angajament explicit în vederea punerii în aplicare a incluziunii active: reducerea condiționalității, investirea în activarea măsurilor de sprijin, susținerea unui venit minim corespunzător și conservarea standardelor sociale prin interzicerea reducerilor bugetare vizând serviciile publice esențiale, astfel încât costurile crizei să nu fie transferate pe umerii persoanelor sărace;

34. consideră că experiențele diverse în ceea ce privește veniturile minime și veniturile de bază necondiționate pentru toți, alături de măsurile suplimentare de integrare și protecție socială, demonstrează că acestea reprezintă instrumente eficace de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale și de garantare tuturor a unor condiții de viață compatibile cu demnitatea umană; prin urmare, solicită Comisiei să elaboreze o inițiativă în vederea sprijinirii unor noi experiențe în statele membre, care să țină seama de cele mai bune practici și să le încurajeze și care să garanteze în mod individual existența diverselor modele de venit minim corespunzător și de venit de bază în măsură să prevină sărăcia, ca măsură de eradicare a sărăciei și de garantare a echității sociale și a egalității de șanse pentru toți cetățenii, fiind necesară o înțelegere a sărăciei la nivelul regional respectiv, cu respectarea principiului subsidiarității și fără a pune sub semnul întrebării particularitățile fiecărui stat membru; consideră că această inițiativă a Comisiei ar trebui să conducă la elaborarea unui plan de acțiune menit să însoțească punerea în aplicare a unei inițiative europene privind venitul minim în statele membre, cu respectarea diferitelor practici naționale, a contractelor colective și a legislațiilor statelor membre, pentru a realiza următoarele obiective:

— stabilirea unor norme comune și a unor indicatori comuni privind condițiile de eligibilitate și de acces la venitul minim,

— stabilirea unor criterii de determinare a nivelurilor instituționale și teritoriale – inclusiv implicarea partenerilor sociali și a părților interesate vizate – la care ar putea fi mai oportun să se pună în aplicare măsurile privind venitul minim,

— stabilirea unor indicatori comuni și a unor puncte de referință comune pentru evaluarea rezultatelor, a consecințelor și a eficacității politicii de combatere a sărăciei,

— asigurarea monitorizării și a schimbul eficient de bune practici;

35. declară că un venit minim rezonabil reprezintă un element indispensabil pentru demnitatea vieții unei persoane, acesta fiind, alături de participarea socială, o condiție prealabilă pentru valorificarea deplină a potențialului fiecăruia și pentru cooperarea tuturor în folosul organizării democratice a societății; subliniază că veniturile care asigură condiții optime de existență contribuie, de asemenea, la nivelul politicii naționale, la o dinamică pozitivă și, prin urmare, la prosperitate;

36. consideră că inițiativa Comisiei privind venitul minim garantat trebuie să țină seama de Recomandarea 92/441/CEE, prin care se recunoaște dreptul fundamental al unei persoane la resurse și prestații suficiente pentru a trăi într-un mod compatibil cu demnitatea umană, și insistă că obiectivul central al sistemelor de sprijin pentru venituri trebuie să fie ieșirea oamenilor din sărăcie prin dobândirea de către aceștia a posibilității de a trăi în condiții compatibile cu demnitatea umană, ceea ce include dreptul la pensii de invaliditate și la pensii de limită de vârstă demne; în acest context, recomandă Comisiei să aibă în vedere instituirea unei metode comune de calcul al nivelului minim de subzistență și al costului vieții (un coș de bunuri și servicii) pentru a avea la dispoziție măsurători comparabile ale nivelurilor de sărăcie și pentru a elabora metode de intervenție socială;

37. invită statele membre să ia măsuri urgente pentru a îmbunătăți nivelul de utilizare a prestațiilor sociale, pentru a monitoriza nivelurile de neutilizare și cauzele, recunoscând că neutilizarea reprezintă între 20-40 % din prestații, potrivit OCDE, prin creșterea transparenței, prin măsuri de informare mai eficiente, prin crearea de servicii de consiliere mai eficiente, prin simplificarea procedurilor și prin elaborarea unor măsuri și politici de combatere a stigmatizării și a discriminării asociate cu beneficiarii venitului minim;

38. subliniază importanța existenței unui ajutor de șomaj care să garanteze beneficiarilor un nivel de trai decent și, de asemenea, necesitatea de a reduce durata absenței de pe piața muncii, printre altele, prin eficientizarea oficiilor publice pentru ocuparea forței de muncă;

39. subliniază necesitatea de a adopta norme privind asigurarea socială, astfel încât să se stabilească o legătură între pensia minimă prevăzută și pragul de sărăcie corespunzător;

40. își exprimă nemulțumirea față de acele state membre ale căror sisteme de venit minim nu țin seama de pragul sărăciei relative; își reiterează solicitarea adresată statelor membre de a soluționa această situație fără întârziere; solicită Comisiei să țină seama de bunele practici și de practicile necorespunzătoare în cadrul evaluării planurilor de acțiune naționale;

41. atrage atenția asupra discriminării importante bazate pe vârstă din cadrul sistemelor de venit minim, care constă, de exemplu, în stabilirea venitului minim sub pragul sărăciei în cazul copiilor sau în excluderea tinerilor din sistemele de venit minim deoarece pentru ei nu se plătesc cotizații în fondul social; subliniază că acest tip de discriminare pune sub semnul întrebării caracterul necondiționat și adecvat al sistemelor de venit minim;

42. subliniază necesitatea elaborării și aplicării de urgență a unor indicatori socio-economici adecvați în diferite domenii, precum în domeniul sănătății, locuințelor, aprovizionării cu energie, incluziunii sociale și culturale, mobilității, educației, veniturilor (cum ar fi coeficientul Gini care permite măsurarea evoluției diferențelor dintre venituri), privațiunilor materiale, ocupării forței de muncă și serviciilor de asistență socială, care să permită monitorizarea și măsurarea progreselor realizate în lupta împotriva sărăciei și în materie de incluziune socială și care să fie prezentați anual cu ocazia Zilei mondiale a luptei împotriva sărăciei (17 octombrie), subliniind evoluția acestora în funcție de sex, vârstă, situație familială, handicap, statutul de imigrant, boli cronice și diferite niveluri de venituri (60 % din venitul median, 50 % din venitul median, 40 % din venitul median) pentru a ține seama de sărăcia relativă, de sărăcia extremă și de grupurile cele mai vulnerabile; subliniază că este urgent necesar de a avea la dispoziție date statistice la nivel european, care să treacă dincolo de indicatorii monetari, privind situațiile de sărăcie extremă, cum ar fi lipsa unui adăpost, care nu sunt cuprinse în prezent în UE-SILC; solicită ca aceste cifre socio-economice să fie transmise sub formă de rapoarte anuale statelor membre și Parlamentului European pentru a fi discutate și pentru a contribui la identificarea altor opțiuni concrete;

43. insistă asupra necesității unor prestații suplimentare specifice pentru grupurile cele mai defavorizate (persoanele cu handicap sau care suferă de boli cronice, familiile monoparentale sau familiile cu mulți copii), care să acopere costurile suplimentare generate de situația acestora, în special cele legate de asistența personală, de utilizarea unor infrastructuri specifice, de îngrijirea medicală și de sprijinul social;

44. invită Comisia și statele membre să examineze modul în care diferitele modele de venit de bază necondiționat pentru toți, destinate să prevină sărăcia, pot contribui la incluziunea socială, culturală și politică, ținând seama, în special, de caracterul lor nestigmatizant și de capacitatea lor de a preveni cazurile de sărăcie ascunsă;

45. consideră că, în ceea ce privește politicile de reducere a sărăciei care însoțesc stabilirea unui venit minim adecvat în statele membre, metoda deschisă de coordonare ar trebui să fie revizuită în scopul unui schimb veritabil de bune practici între acestea;

46. observă că venitul minim își va atinge obiectivul în combaterea sărăciei doar dacă este scutit de impozite și recomandă să se examineze posibilitatea de a corela nivelul venitului minim cu fluctuațiile tarifelor la utilități;

47. reamintește că riscul unei sărăcii extreme este mai ridicat în rândul femeilor decât în rândul bărbaților, având în vedere caracterul insuficient al sistemelor de protecție socială și discriminările persistente, în special cele de pe piața muncii, fapt care necesită reacții politice specifice și multiple în funcție de sex și de situația concretă;

48. consideră că sărăcia ce afectează persoanele care au un loc de muncă reflectă condițiile inechitabile de muncă și solicită să fie depuse eforturi pentru a schimba această stare de lucruri prin intermediul remunerației, în general, și al salariilor minime, în special, indiferent de faptul dacă sunt stabilite prin lege sau prin contracte colective de muncă, și ca acestea să poată asigura un nivel de trai compatibil cu demnitatea umană;

49. solicită să fie integrate persoanele care trăiesc în condiții de sărăcie (pentru care trebuie încurajate insistent inițiative de integrare pe piața muncii) și invită Comisia și statele membre să inițieze un dialog cu persoanele și cu organizațiile reprezentative ale persoanelor care se află în situație de sărăcie, cu rețeaua acestora, precum și cu partenerii sociali; consideră că trebuie să se garanteze faptul că persoanele care trăiesc în condiții de sărăcie și organizațiile lor reprezentative devin principale părți interesate și primesc sprijin și resurse financiare și de altă natură adecvate pentru a le permite să participe la elaborarea, aplicarea și monitorizarea politicilor, a măsurilor și a indicatorilor la nivel european, național, regional și local, în special în ceea ce privește programele naționale de reformă din cadrul strategiei Europa 2020 și metoda deschisă de coordonare privind protecția și incluziunea socială; subliniază, de asemenea, necesitatea de a întări măsurile îndreptate împotriva angajatorilor care angajează ilegal persoane din grupuri marginalizate pentru un salariu mai mic decât venitul minim;

50. consideră că trebuie depuse eforturi susținute și extinse pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, în vederea îmbunătățirii situației persoanelor supuse celui mai mare risc de sărăcie și excluziune, cum ar fi persoanele având locuri de muncă precare, șomerii, familiile monoparentale, persoanele în vârstă care trăiesc singure, femeile, copiii defavorizați, minoritățile etnice și persoanele care sunt bolnave sau care suferă de un handicap;

51. regretă faptul că unele state membre par a nu respecta Recomandarea 92/441/CEE a Consiliului, prin care se recunoaște „dreptul fundamental al persoanei la resurse și prestații sociale suficiente pentru a putea duce o existență compatibilă cu demnitatea umană”;

52. insistă asupra faptului că partenerii sociali ar trebui să fie implicați pe picior de egalitate în elaborarea planurilor naționale de acțiune pentru combaterea sărăciei și în stabilirea de indicatori la toate nivelurile de guvernare;

53. subliniază necesitatea de a planifica și implementa intervenții specifice, prin politici active de ocupare a forței de muncă la nivel geografic, sectorial sau operațional, cu implicarea activă a partenerilor sociali, în scopul de a îmbunătăți accesul la piața forței de muncă pentru persoanele din sectoare sau regiuni geografice care se confruntă cu rate ale șomajului deosebit de ridicate;

54. subliniază necesitatea de a viza grupuri concrete de populație (migranți, femei, șomeri cu vârsta de pre-pensionare etc.), cu scopul de a îmbunătăți competențele, de a preveni șomajul și de a consolida baza de integrare socială;

55. îndeamnă statele membre și Comisia să ia măsuri pentru a sprijini integrarea persoanelor tinere și în vârstă pe piața forței de muncă, deoarece acestea sunt grupuri vulnerabile, grav afectate de șomaj în criza actuală;

56. subliniază că venitul minim ar trebui să acopere cheltuielile pentru combustibil, pentru a permite gospodăriilor sărace, afectate de sărăcia energetică, să își plătească facturile de energie; venitul minim trebuie să fie calculat pe baza unor evaluări realiste ale costurilor generate de încălzire în cadrul unei gospodării, în funcție de nevoile specifice ale acesteia - de exemplu, o familie cu copii, persoane în vârstă și persoane cu handicap;

57. subliniază că, în ciuda faptului că majoritatea statelor membre ale UE-27 dispun de sisteme naționale de venit minim, mai multe dintre celelalte state membre nu au un astfel de sistem; solicită statelor membre să prevadă instituirea unor sisteme de venit minim garantat care să prevină sărăcia și să stimuleze incluziunea socială și insistă ca acestea să facă schimb de bune practici; recunoaște că, în cazul în care se propune asistență socială, este de datoria statelor membre să se asigure că cetățenii înțeleg și sunt în măsură să obțină ceea ce le revine de drept;

58. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și parlamentelor și guvernelor statelor membre și țărilor candidate.